

ADVIES

Nota tot bepaling van de strategische lijnen van een voorziening gedeeld door de operatoren inzake beroepsopleiding en het « Consortium de Validation des Compétences », betreffende de certificatie van beroepsbekwaamheden aangenomen door de Franse Gemeenschapsregering op 13 juli 2017

Uitgebracht door de Raad van Bestuur van 6 november 2017

Aanvrager	Minister Didier Gosuin, Lid van het College en belast met Beroepsopleiding
Aanvraag ontvangen op	22 september 2017
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën
Aanvraag behandeld op	24 oktober 2017
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur op	6 november 2017

Aanhangigmaking

Het College van de Franse Gemeenschapscommissie vraagt om het advies van de Raad met het oog op een optimalisering van de toepassing van een voorziening voor de certificatie van beroepsbekwaamheden. Deze voorziening wordt gedeeld door de operatoren inzake beroepsopleiding en het « Consortium de Validation des Compétences ». Ook werd om het advies van de dienst « Formation » van de Franse Gemeenschapscommissie, de « Instance bassin EFE » van Brussel en van het Beheerscomité van Bruxelles Formation gevraagd.

Dit project voor een gedeelde voorziening bestrijkt zowel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als Wallonië. Deze nota werd immers eveneens bezorgd aan de Waalse regering, die deze op 20 juli 2017 heeft aangenomen. Beide Gewesten zijn het vandaag eens om samen vooruitgang te boeken wat betreft dit project.

Vooraf

De Raad heeft tweemaal een advies uitgebracht inzake de certificatie van beroepsbekwaamheden :

- Voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Franse gemeenschap, het Waalse gewest en de Franse gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het « Agence francophone pour l'éducation et la formation tout au long de la vie (AEF - Europe) » en zijn bekrachtigingsdecreet. Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van de Economische en Sociale Raad op 5 oktober 2015 ;
- Voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Franse gemeenschap, het Waalse gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de oprichting van de « Service francophone des Métiers et des Qualifications (SFMQ) ». Advies uitgebracht door de Economische en Sociale Raad op 20 april 2015.

De Raad neemt bovendien deel aan het comité van deskundigen van het Franstalig kwalificatiekader.

De Raad heeft zich tenslotte door middel van een advies, dat op 16 september 2016 door de Raad van bestuur werd aangenomen, eveneens uitgesproken over het Opleidingsplan 2020 dat in de Strategie 2025 is voorzien. Maatregel 16 van de Strategie 2025 behandelt de certificatie van de kwalificerende opleidingen.

Context

Het project bestaat erin, een certificatie uit te werken die wordt gedeeld door het geheel van de operatoren inzake beroepsopleiding en het « Consortium de Validation des Compétences (CVdC) », « Certificat de Compétence Professionnelle (CCP) » genaamd.

De invoering van dit gedeeld attest past in het kader van de algemene politieke wil om het recht op kwalificatie gedurende het hele leven te verwezenlijken, en om hiervoor bruggen te slaan tussen operatoren, en de certificatie van het geheel van de leerprocessen te bevorderen.

Doel is de invoering van een eenvoudiger, meer coherente en leesbare voorziening voor het geheel van de betrokken partijen, gelet op de huidige versnippering inzake beroepscertificatie.

Zoals bepaald in het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2015 betreffende de oprichting en het beheer van een « cadre francophone de certification (CFC) pour l'éducation et la formation tout au long de la vie », is de certificatie het formele resultaat van een evaluatie- en validatieproces. Zo'n proces wordt verkregen wanneer een bevoegde overheidsinstantie, die ressorteert onder onderwijs of beroepsopleiding, aantoont dat een individu na een scholings-, opleidings- of validatieproces van zijn bekwaamheden de verworvenheden bezit die overeenstemmen met een vastgestelde norm.

Het samenwerkingsakkoord beschouwt de certificatie als « bestaande uit een coherent en beduidend geheel van leerverworvenheden met het oog op de voortzetting van de opleiding, de inschakeling of het behoud op de arbeidsmarkt, of de professionele specialisatie; de professionele certificatie kan desgevallend eveneens de voortzetting of heropname van studies mogelijk maken door de valorisatie door het onderwijs van de in het kader van de beroepsopleiding gecertificeerde bekwaamheden »¹. Het CFC is verenigbaar met het Europese Kwalificatiekader voor een leven lang leren (EKK).

De CCP-nota, waarop dit advies betrekking heeft, betreft specifiek de beroepscertificatie.

Op basis van deze definities kunnen bepaalde vaststellingen worden verricht :

- geen enkele entiteit of instelling bezit het monopolie van de certificatie ;
- de operatoren inzake opleiding en validatie van bekwaamheden leveren verschillende attesten af, waaronder : de « titre de compétence » (CVDC), het « certificat d'apprentissage », het « diplôme de chef d'entreprise », het « diplôme de coordination encadrement » (IFAPME/SFPME), het « certificat de compétences acquises en formation (CeCAF) » (Forem, Bruxelles Formation, IFAPME, SFPME), en de « RAF (reconnaissance des acquis de formation) », waardoor men de bekwaamheidstitel kan verkrijgen die met bepaalde CecAF overeenstemt ;
- alle bekwaamheidsattesten afgeleverd door de operatoren maken nog niet het voorwerp uit van een bekwaamheidsprofiel dat door het SFMQ is opgesteld ;
- de versnippering van het landschap van de professionele certificatie maakt dat de rechtsgevolgen en de reputatie van deze bekwaamheidsattesten worden ontkracht ;
- het naast elkaar bestaan van de certificatievoorzieningen brengt moeilijkheden mee wat betreft de overdraagbaarheid en leesbaarheid van de bekwaamheden, zowel voor de ondernemingen als de overheidsdiensten inzake werkgelegenheid, en - vanuit algemeen oogpunt - voor de actoren op het vlak van oriëntatie, opleiding en sociaalprofessionele inschakeling.

Een enig bekwaamheidsattest zal voordelen opleveren voor een leven lang leren en opleiding, inzake beroepsinschakeling en professionele mobiliteit, zowel voor de burgers als voor de sociaaleconomische actoren. Het zal met rechtsgevolgen gepaard gaan, zoals :

- de toegang tot de gereguleerde beroepen ;
- de toegang tot de selectieproeven voor de beroepen/betrekkingen/functies, gedefinieerd per niveau, binnen het federaal, communautair, gewestelijk en plaatselijk openbaar ambt ;
- een valorisatie in termen van loopbaanevoluitie ;

¹ Samenwerkingsakkoord van 26 februari 2015 « relatif au cadre francophone de certification pour l'éducation et la formation tout au long de la vie ».

- sociale rechtsgevolgen zoals de aanvraag van inschakelingstoelagen voor jongeren onder de 21 jaar, en de heropname/voortzetting van opleidingen (via partnerschapsakkoorden) bij een van de vijf operatoren ten gunste van de mobiliteit van leerlingen en van de levenslange opleidingen ;
- de heropname/voortzetting van opleidingen (via samenwerkingsakkoorden) in de onderwijssystemen (voltijds, alternantie, hoger en sociale promotie).

De nota voorziet dat de regulering van de enige certificatie van de beroepsbekwaamheden aan het « Consortium de Validation des Compétences » wordt toevertrouwd, mits een overleg met de sociale gesprekspartners teneinde de coherentie van de werkingsmodaliteiten van het instrument te waarborgen.

Advies

De Raad steunt het initiatief van de minister van Beroepsopleiding dat erin bestaat, een systeem van enig bekwaamheidsattest op te richten, dat een stuk leesbaarder zal zijn voor personen in opleiding en voor de ondernemingen. **De Raad** heeft reeds verklaard voorstander te zijn van « *van één enkele vorm van certificatie voor volwassenenopleidingen, buiten het schoolstelsel om, die rechten verleent in termen van baremisering, voortzetting van opleidingstrajecten en toegang tot banen bij de overheid* »².

De Raad wenst er evenwel op te wijzen dat een reële vooruitgang, wat hem betreft, de enige certificatie zou zijn , en niet enkel een bijkomende « koepel ».

De Raad vraagt om te worden geraadpleegd over het toekomstig samenwerkingsakkoord betreffende de erkenning van het « certificaat de compétence professionnelle » bij de voortzetting of de heropname van opleidings- of onderwijs cursussen.

De Raad stelt vast dat dit project voor een enige certificatie specifiek betrekking heeft op de beroeps-certificatie. Welnu, hij doet opmerken dat de belangrijkste en primordiale certificaties (« *diplomaties* ») deze zijn die door het onderwijs (voltijds of sociale promotie) worden afgeleverd.

De Raad vindt het dan ook nodig om toegangsmiddelen te voorzien die de heropname en de voortzetting van studies vergemakkelijken. Een stevig samenwerkingsakkoord, waarvan het onderwijs de hoeksteen zou zijn, is een voorwaarde tot welslagen.

Volgens **de Raad** moeten de certificaties worden toegepast en moet de gebruikswaarde ervan worden uitgebouwd (toegang tot het beroep, toegang tot het openbaar ambt, heropname/voortzetting van opleidingen of studies, ...).

De Raad verwelkomt de noodzakelijke samenwerking met het Waalse gewest inzake professionele certificatie³. Hij neemt akte van het feit dat deze voorziening er slechts kan komen indien het Waalse gewest eraan deelneemt. **De Raad** pleit in dit opzicht eveneens voor uitwisselingen met de Vlaamse gemeenschap, zowel vanuit het oogpunt van Brussel als vanuit het oogpunt van de opstelling van het Europese kwalificatiekader.

² http://www.esr.irisnet.be/adviezen/adviezen-van-de-raad/par-date/2016/a-2016-073-esr/at_download/file

³ Nota aangenomen door de Waalse regering op initiatief van Minister Tilleux, op 24 juli 2017 werd bij het CESW hierover een adviesaanvraag gedaan.

Wat betreft het instrument voor de regulering van de certificatie van de beroepsbekwaamheden, steunt **de Raad** het voorstel dat de opdracht aan het « Consortium de Validation des Compétences » zou worden toevertrouwd. In tegenstelling tot het advies nr. 9 van de « Instance Bassin », is hij de mening toegedaan dat het Consortium de nodige garanties inzake onpartijdigheid biedt, in de mate waarin deze instantie de 5 publieke opleidingsoperatoren⁴ verenigt en reeds in hun naam de regulering van de bekwaamheidsattesten regelt die deze operatoren afleveren. Deze opdracht moet worden omkaderd door de « commission consultative et d'agrément » van het Consortium, waarin de Brusselse en Waalse sociale gesprekspartners zetelen.

De Raad zal in het bijzonder toezien op het toekomstig overleg met de sociale gesprekspartners teneinde over de coherentie te waken van de werkingsmodaliteiten van het Consortium wat betreft zijn nieuwe opdrachten inzake certificering en zijn huidige opdrachten op het vlak van de validatie van bekwaamheden.

*
* *

⁴ FOREM, Bruxelles Formation, IFAPME, SFPME en het onderwijs van sociale promotie.